

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění Ateliér Malba II / škola

Vladimíra Skrepla

DIPLOMOVÁ PRÁCE

$-\infty / +\infty$

Vypracoval/a: Julie Kopová

Vedoucí diplomové práce: doc. Vladimír Skrepl

Oponent/ka diplomové práce: Mgr. Petr Vaňous, Ph.D

Akademický rok 2020/2021

Ve své diplomové práci jsem se věnovala tématu nekonečna, tedy kvantitě neměřitelné hodnoty, která je větší, než všechny ostatní možné kvantily stejné třídy a jeho rozpětí do obou stran číselného spektra, tedy: $-\infty / +\infty$. Toto téma jsem časem více upřesnila na téma představy o nekonečnu, nešlo mi tedy o jeho konkrétní vyjádření. Ve velmi velmi abstraktním námětu jsem zkoumala kontrasty maxima a minima, zaplnění a prázdnoty na individuální i společenské rovině. Jedná se především o vyjádření vztahu k představě o nekonečnu nikoliv o jeho konkrétní vyjádření. Sérii obrazů jsem koncipovala jako volnou vizuální metaforu na dané univerzální téma, jež by měla fungovat jako můj velmi subjektivní vhled do této problematiky.

Žijeme v době, kdy se nůžky různorodých kontrastů rozevírají stále více, zároveň průsečíky prolínání všeho se zhušťují. Mým cílem bylo vytvořit abstraktní svět plný pohybu a změn v kontrastu ke klidu a nehybnosti. Především pro mě bylo zásadní vyobrazit přeskupující se a pohybující se pozice a vlastnosti světa, jejichž celek však zůstává neměnný. Tato nesourodství by měla být tedy v základě jednotná. Snažila jsem se vytvořit celek, který bude místy působit chaoticky, ale dohromady fungovat jednotně. Chtěla jsem vyjádřit existenci rozvíjející se na základě cyklických změn, ke kterým docházelo i v procesu samotné malby (vycházejících z astrologie), vztahující se k dalším celkům v této jednotě. Tento princip jednoty zde vytváří malé i rozlehlé mikrokosmy, tudíž způsobuje stále další diferenciaci a expanzi.

Vzhledem k šíři tohoto tématu mé diplomové práce jsem se rozhodla využít více médií zároveň, ale především jsem pracovala s malbou a kresbou zakomponovanou ve specifické konstelaci symbolizující tuto jednotu. Nejdříve jsem vytvořila čtyři horizontální velkoformátové obrazy, kde jsem se tuto rozmanitou jednotu snažila vyjádřit rozlišnými přístupy ke stejnému formátu. Jako výtvarné prostředky jsem si zvolila akrylové barvy pro jejich jednoduchou ovladatelnost, která umožňuje snazší vyjádření gesta, dále pak olejové pastely, které mi dovoľovaly zase přidat jeho kresebnou složku.

Byla pro mě především důležitá práce s prázdnotou a zaplněním. Zkoumala jsem také podstatu gesta jako takového. Snažila jsem se v rámci tohoto tématu a daných možností přibližovat do mikrokosmů za pomoci až automatické kresby olejovým pastelem, vzdalovala jsem se za pomoci výrazných gest velkými štětci. Paralelně jsem na toto téma vytvořila krátkou skladbu, která měla vyjadřovat tyto proměny v čase. Nakonec jsem se ji do své konstelace rozhodla nepoužít, jelikož z mého pohledu příliš narušovala vizuální část práce.

V tomto procesu bylo pro mě důležité tuto jednotu plnou změn vyjádřit nejen vizuálně, hudebně, ale i verbálně. Je pro mě dlouhodobě zásadní rozšiřovat svou výtvarnou práci o poetickou část, která díky metaforám, které utvářím, na mě působí jako jakási eroze natolik vzdáleného a abstraktního tématu.

Později mi ale postup, který jsem si zvolila, začal připadat velmi jednostranný. Rozhodla jsem se tedy o rozšíření této série o další čtveřici obrazů, tentokrát horizontálního formátu. Zde jsem ještě více pracovala s tématem nekonečna za pomoci gestické linky, kterou jsem se snažila vyjádřit ve více podobách tohoto spektra. Po konzultaci s mým oponentem Mgr. Petrem Vaňousem, Ph.D. jsem uvažovala o rozšíření o další formáty, média i o více prostorový přístup k celé sérii, nicméně jsem si uvědomila, že se nakonec budu snažit naplnit svůj prvotní záměr pro mě čitelnější formou zaměřenou na určitý opakující se element v mém projevu, jakým je právě práce s gestem.

Dále bych chtěla dodat, že má diplomová práce volně navazuje na moji předchozí tvorbu, ve které jsem se zabývala rozkladem krajiny a jejím abstrahováním. I v této sérii jsem se snažila tento přístup aplikovat. Je to například rozpoznatelné v přístupu ke kompozici, ale také v potřebě potlačování prostoru v obrazech.

Ve své diplomové práci jsem se rozhodla prezentovat vizuální a poetickou část díla.

Během produkce této série mi bylo významnou inspirací dílo francouzského filozofujícího astrologa Dana Rudhyara “Rytmus celostnosti”, které prezentuje již zmiňovanou jednotu jako dynamickou existenci záviselou na neustále se opakujících cyklech. Tato univerzální myšlenka mě natolik zaujala vzhledem ke své rozmanitosti a aplikovatelnosti na subjektivní i objektivní rámec života. Bylo pro mě zajímavé snažit se ji převést do vizuální subjektivní podoby. Tato citace shrnuje podstatu hlavní myšlenky vyjádřené v této knize: “Být znamená být celkem, který rozvíjí v sobě vlastní potenciality skrze cyklické změny (čas) a ve stavu neustálého vztahování k druhým celkům (prostor).”

Dále jsem zabrousila do filozofických textů jako je třeba pojetí Kantova Vznešena v “Kritice čistého rozumu”, které mi přišlo srovnatelné s konceptem Rudhyarovy jednoty a připadalo mi nosné tento pojem prozkoumat i z hlediska jedné doby.

Další pro mě velmi inspirativní text byla kniha Vojtěcha Kolmana a Roberta Roreitnera “O špatném nekonečnu”, která syntetizuje tento pojem spíše po vědecké stránce, rozebírá Hegelův pojem “špatného nekonečna” a je spíše sborníkem analyzujícím konkrétní problémy logiky.

Po formální stránce pro mě bylo zajímavé sledovat například současného francouzského malíře Jeana Baptista Besançona, který ve svých abstraktních obrazech pracuje s kontrasty zaplnění a vyprázdnění nebo linie a hmoty. Dále mě zaujala

německá malířka Sophie Heinrich, která se ve své tvorbě zabývá právě linií v kombinaci s vyprázdněnou plochou.

Na závěr bych ráda dodala, že se v mé diplomové práci jedná o vizuální, ale i nehmotné pojetí tématu $-\infty / +\infty$, které prolíná veškerou existenci a je její nedílnou součástí. Snažila jsem se do něj intuitivně a podvědomě zapracovat celospolečenské archetypy, které jsou všudypřítomné. Nechtěla jsem však do svého díla zahrnovat jakékoliv konkrétní elementy z běžného života, které by podle mého názoru narušily univerzálnost vyznění toho tématu.

Poetická část

Kde blízko je i daleko

Výdechy pohybů

Boří se

V chaosu času

Cesta rozvětvená

Jemná-surová-obnažená

V bezvládí-samota

Výřečná však němá

Pocitová slepota

Rozostřená zasněžená

V mžitky se obrací

Pronikavě zřetelná

Divokost pochmurná

V rozkladu ponořená

Bytost bezejmenná

Neúprosně

Cyklicky rytmicky

Se vrací a odchází

V oběhu moci noci

Seznam použité literatury

KANT, I.: Kritika Soudnosti, Druhá kniha: Analytika vznešena (s. 81-96), Praha: Odeon, 1975 (přel. V. Špalek, W. Hansel)

NEWMAN B.: Umělec Kritik, Praha: Arbor vitae, 2003 (přel. L. Nagy, L. Kolíbal)

RUDHYAR, D.: Rytmus celostnosti, Praha: Malvern, 2012 (přel. J. Veselý, P. Turnovský)

KOLMAN V. a ROREITNER R.: O špatném nekonečnu, Praha: Filosofia, 2013

STÖRING H. J.: Malé dějiny filosofie, Praha: Zvon, 1991 (přel. P. Rezek)

PETŘÍČEK M.: Myšlení obrazem, Praha: Hermann & synové, 2009